

reported the list by Lindor Serrurier (1846-1901) and the crude drug collection.

In this report, we will show the results of our investigations:

- 1) Three catalogues of the ethnological collection in REM; the catalogue by Siebold, that of “Serie 1” and that by Serrurier.
- 2) Three lists of the ethnological specimens related to natural history; the list of crude drugs including tea leaves, grains and beans, that of copper and copper alloys and that of geological and mineralogical specimens transferred from REM to RGM.
- 3) Three databases corresponding to the lists in 2).

II. Historical catalogues of the ethnological specimens

We investigated three important catalogues, namely the catalogue prepared by Siebold, that of “Serie 1” and that prepared by Serrurie.

[1] Catalogue of ethnological collection prepared by Siebold

This catalogue was found in 2010 in the library of the National Museum of Ethnology. It was written in Dutch by Siebold. He defined the collection as "Collection of objects of cultural and industrial natures, such as arts and crafts as well as the various tools." We show here Section IV of the list which Siebold defined as “raw materials and those obtained by simple preparation”. However, he did not describe the details of the specimens. In the following list, Categories A, B, C and D cover the products from the animal kingdom, the plant kingdom, the mineral kingdom and the prepared products, respectively.

II. Afdeeling

Verzameling van voorwerpen van cultuur en nijverheid, zoodanig bijeengebragt en gerangschikt, om de merkwaardigste voortbrensels van het land, van kunsten en ambachten als ook de onderscheidene gereedschappen, die betrekking tot zeden en gebruiken hebben, te doen kennen

IV Sectie

Ruwe stoffen of door eenvoudige bereiding verkregen

A. Voortbrengsels uit het dierrijk (Products from the animal kingdom)

a. voor kunsten en handwerken (Arts and craft)

Haar en bontwerk	1 – 1
Lijm	8 – 9
Zijde	10 – 12
Honig en bijenwas	13 – 15
Een bijzondere was van een insekt - Ibotamusi genoemd	16 – 17
Ambergrijs	18
Schulpen en hoorns, gebruikt tot ingelegd lakwerk	19 – 23

b Geneesmiddelen (Medicines)

B. Voortbrengsel uit het ~~dierrijk~~ plantenrijk (Products from the plant kingdom)

a. dienende tot voedsel (Serving to food)

Granen	1 - 12
Peulvruchten	13 - 16
Medicyn rijst	17
Een zeegewas (fucus cardilaginosus), genoemd <u>Kanten</u> of <u>Funori</u> , waarvan de eetbare vogelnestjes nagemaakt worden	18 – 22
Een algemeen tot voedsel gebruikt zinkmeel <u>kuts</u> genoemd, van de wortels van Dolichos hir- sutus verwaardigd	23
Een zinkmeel, van kalmus-wortelen gemaakt	24
Gedroogde eetbare champignons	25 – 26
Saké en Soja	27 – 28
Sorten van thee	29 – 51
Tabak	52

b. Geneesmiddelen, eene keur van de meest ge- bruikelijke en bij ondervinding als werkzaam bevondene	53 – 80
---	---------

(Medicines)

c. Ruwe stoffen tot spinerij en weverij

(Raw materials for spinning and weaving)

Katoen, witte en geele	81
Hennep	82
Bast van den papierboom	83
Bast van netelen	84

d. Ruwe verfstoffen

85 - 91

(raw paint materials)

Oliezaden en vernis in soorten	92 – 10
Harst	106 – 108

e. De meest gebruikelijke timmerhouten,

109 – 139

(The most common carpentry woods)

Bamboes, riet, boombasten enz	140 – 153(?)
-------------------------------	--------------

C. Voortbrengselen uit het rijk der delfstoffen

(Products from the mineral kingdom)

Delfstoffen tot technisch en huishoudelijk gebruik	1 - 55
Delfstoffen tot geneeskundig gebruik	56 - 72

D. Voortbrengsels ; verkregen door eene eenvoudige

bereiding (Products ; obtained by a simple preparation)

a. Chemikalien, als (Chemicals)

Kampfer	1
Goudzwavel, Magnesia enz door Japanners bereid	2 – 5
Aluin, ijzer en kopervitriool	6 – 8

b. Verstoffen (Paints)

Cochenille	9 – 10
Indigo van polygonum tinctorium (Ai)	11 – 12

Galnoten, op eene soort van Rhus groeiende	13
Saffloers	14
Gumigutta	15
Minerale verwen, als zinnaber, smalte enz	16 – 46
Chineesche inkt in soorten	47 – 80

c. Eenige bijzondere voortbrengsels van Japan

(Some special products from Japan)

Eene fijne zijdedraas, vervaardigd van het corpus sericum van eene rups, genoemd Tekusimusi	81
Boomwas van Rhus succedanea, en verscheidene haarsen, waarvan eenige fraai geschilderd	82 - 87
Pomade van olie, uit de zaad van Camellia gepersd	88
Verscheidene soorten van renkwerk, dat men voor de goden brandt	89 - 104
Koolen voor kunstwerk	103 - 106
Tandepoeder	107 - 109
Een poeder, waaemedede men de tanden zwart verft	110
Eenige van China in Japan aangebragte medizijnen	111 - 11?

[2] Catalogue of "Serie 1"

This catalogue has the following comment on its cover page: "Collection of Mr. von Siebold that in 1837 the Government has undertaken to purchase". The list of "Serie 1" includes a total of 4689 materials not only from Japan but also from China, Korea, Thailand, Vietnam, Alaska, Tibet, New Guinea, Samoa, New Zealand, Timor and so on. 3583 of these materials are from Japan and however, the description is often very simple such as "Flesch met bijschrift" (Bottle with caption) and the materials are often not described. We will show the catalogue of "Serie 1" in the descriptions of the specimens in the Database.

[3] Catalogue by Serrurier

Lindor Serrurier (1846-1901) studied Japanese under J.J. Hoffmann at Leiden University and he was curator of REM in 1877-1880 and Director in 1880-1896.

On the top page of the fourth section of his list, there is the following description: “Beredeneerde beschrijving opgemescht den Mr. L. Serrurier, Conservater bij het Rijks Ethnographisch Museum te Leiden. Tweede afdeeling Voorwerpen van Nijverheid. SectieIV. Ruwe stoffen en Zulke die door eenvoudige bereiding verkregen zijn. (Mei 1879). Afschrift van het Museum”

From this description, we can understand that the catalogue was prepared by Serrurier in May, 1879. The list of "section IV" covers the raw materials and materials obtained by simple preparation and it consists of materials from three categories A, B and C which indicate the kingdoms of minerals, plants and animals, respectively. Tsukahara and Osawa (1995) reported the list of section IV by Serrurier. We will show the revised version. The list may include many seemingly unnecessary spaces and symbols because we faithfully reproduced the original structure of Serrurier’s list. We think the reproduction of the original structure of the handwritten list by Serrurier will be helpful for researchers in the future.

Rijks Ethnographisch Museum
te Leiden
Verzameling
Japan en Onderhoorigheden

Sectie IV

Ruwe stoffen, en zulke die door eenvoudige bereiding verkregen zijn.

N. B. overal waar de transcriptie van chineesche woorden niet door een Japanschen schrijver is aangegeven is gevolgd het officieel Chineesch dialect (Kwan hwa)

Beschrijving

No.

A Uit het delfstoffenrijk
a. Geneesmiddelen

N. B. De voorwerpen tot deze rubriek behorende, zijn voor 't meerendeel onderzocht door den Heer J. Boscha [Bosscha] phil. nat. doct's te Delft

1. Een flesch met klei vermengd met een weinig organische stof en gekleurd met ijzer oxyde hydraat
2. Een idem, met bij- en opschrift 防風 (ボーフウ)

Aa

boo vuu d.i. wortel van een soort van Libanotis (Tatarinov) Jap. Pharm No. 25 Is echter den heer Bosscha na onderzoek gebleken te bevatten pijp aarde Zie Ac 46

- 3 Een flesch met bijschrift ミカキスナ mikaki suna, d.i. porcelein aarde (白垂) zie Ac 45
- 4 Een idem met bijschrift 漢 (カン) /chineesche / 滑石 (クワッセキ). kwatsu Seki d.i. agalmatholith of zoogen. beeld steen. Jap. Pharm No. 354 zie Ad No.111
- 4bis Een idem met opschrift クワッセキ luwatsu seki, als voren
- 5 Een idem met bijschrift 戛眼石 (ロカンセキ) rokan seki, bevonden te zijn koolzure kalk. Bij Tatarinov vindt men voor Rokan seki 爐甘石 carbonas magnesia cum ferro Jap. Pharm. No. 355
- 5a Een flesch zonder opschrift, gevuld met koolzuren kalk
- 6 Een idem met opschrift 芒 (ボウ) (beter 石芒) 硝 (シャ) bou siyau, volgens den Heer J. Bosscha inhoudende natrium sulphaat of zoogenaamd glauberzout; volgens Wells Williams beteekenen de woorden an impure salpeter, sometimes mixed with nitrate of soda and aluminae Jap. Pharm No. 377
- 6a Een idem ; Opschrift ボウシヨウ bou siyou, als voren Inhoud dezelfde bevonden Zwavel arsenic (tot uitwendig gebruik) Zie Ac No. 88
- 7 Een Flesch met opschrift 土紅 トコウ to kou; bevonden te zijn ijzeroxyde

Aa

- 8 Een idem met bijschrift テツフン tetsu pun, teppun (鐵粉) bevonden

te zijn ijzeroxyde met een organische stof vermengd. Jap. Pharm.
No. 300

b. Verfstoffen

geheel of ten deele van anorganischen oorsprong

- 9 Een porceleinen Kopje met zwarte verf en met opschrift スミ sumi,
d.i. Kool of ook: Zwart of inkt
- 10 een idem met donkerroode verf; opschrift シュス siyusu スミ sumi
シュズミ siyuzumi (朱墨) d.i. vermillioen inkt Zie No. 37
- 11 Een idem met roode verf; opschrift 光明朱 ヨヲミヨーシュ , yoo
miyoo siyu, d.i. helder rood トウジン tou zin
- 12 Een idem met bloedkleurige verf; opschrift シュ siyu, d.i.
vermillioen cinnaber
- 13 Een idem met lichtrose verf; opschrift
シュ siyu ゴフン govun d.i. loodwit ニクイロ niku iro, d.i. vleesch
kleur
- 14 Een idem met witte verf; opschrift ゴフン go vun d.i. loodwit
- 15 Een idem met stukjes witte verf; opschrift 玉胡粉、タマゴフン , tama
go vun [tama gofun] d.i. balletjes van loodwit Zie No. 38
- 16 Een idem met lichtgele verf; opschrift ゴフン go vun [gofun] トウヲー too
woo, ヲウド woudo [(黄土) d.i. gele aarde
- 17 Een idem met licht vleesch kleurige verf; opschrift タイシャ tai siya (代赭)
d.i. roode oker (ijzer houdende klei) ゴフン go vun キニク , Ki niku, gele
vleesch kleur
- 18 Een idem met guttegom kleurige verf ;
- Ab
opschrift トウヲー tou woo
- 19 Een idem met geelbruine verf ; opschrift トウヲウ too wou タイシャ tai
siya (roode oker) キコルド kikorudo (?)
- 20 Een idem met geelbruine verf ; opschrift
タイシャセキ tai siyanseki (代赭石) , d.i.

- roode oker (ijzerhoudende klei)
- 21 Een idem met stukken bruine verf ;
opschrift タイシャセキ tai siya seki
als voren フランダ oranda (Holland)
- 22 Een idem met bruine verf ; opschrift
タイシャスミ tai siya sumi, d.i. kool van,
of ook : Koolzwarte roode oker
- 23 Een idem met donkerviolette verf ;
opschrift シャウエンジ siyau yen zi
(上燕脂)、アイロー , ai roo ムラサキ
murasaki d.i. purper
- 24 Een idem met donkerblauwe verf ;
opschrift トウヲー tou woo, アイロー
(volgens Hoffmann 螺青 d.i. slakken
blauw) アイクサ ai kusa d.i. blauw soort
- 25 Een idem met donkergroene verf ; opschrift
アイロー airoo (zie voren) トウヲー tou woo
キクサ kikusa d.i. gele soort
- 26 Een idem met donkergroene verf ; op-
schrift : トウヲー tou woo アイロー airoo
クサノシル kusa no siru d.i. planten sappen
- 27 Een idem met dof lichtgroene verf ;
opschrift ビヤクロク biyaku roku
(白緑 = wit groen)
- 28 Een idem idem, met hetzelfde opschrift
- 29 Een idem idem, opschrift 木香緑
(putchuck – groen) ハクロク hakurok
(= wit groen)
- 30 Een idem met lichtgroene verf ; op-
schrift ロクシヨー roku siyoo (緑青)
kopergroen
- Ab
- 31 Een idem idem ; opschrift ロクシャウ roku

- siyau, als voren
- 32 Een idem met groene verf ; opschrift 岩
緑青、イハロクシャウ ivaroku siyau
- 33 Een idem met hemels blauwe verf ; opschrift
gun siyau (volgens Hoffm. [Hoffmann]
郡青)
- 34 Een idem met donker blauwe verf ; op-
schrift クンシャウ gun siyau
- 35 Een idem met lichtblauwe verf ; opschrift
コンシャウ , kon ziyau, (volgens Hoff-
man [Hoffmann] = 紺青 d.i. blauwsel 金青ト云)
- 36 Een idem met grijsachtig blauwe verf
opschrift 極上 (puikbeste) 岩紺
青、イハコンショウ iva kon siyau
- 37 Een stuk vermillioen-inkt met opschrift
萬年紅 d.i. eeuwigdurend rood ; zie
ook Bc

Eenige soorten blanketsel Jap. [Japanse] naam osiroi door den heer J. Bosscha na onderzoek verklaard voor loodwit, met een of ander organisch kleefmiddel vermengd en geparfumeerd ; als:

- 38 Twee houten doosjes in papieren om-
slag dicht en één geopend, met opschrift
本唐焼御白粉 pan t'ang shao yu
poh fan, d.i. oorspronkelijk chineesch
gebrand blanketsel. Van binnen staat
mutsu no hama 六浜 . Moet waar-
schijnlijk zijn : mutsu no hana, d.i.
een poëtische naam voor sneeuw.
het blanketsel is aanwezig in brokken
van platte koekjes

- 39 Een houten doosje met opschrift
御琴三味線糸所
- 40 Een idem met opschrift 御丁子香
- Ab
- yü ting tsz' hiang, d.i.
Spijkervormig reukwerk ; zoo genoemd
naar den kegelvorm der koekjes waarin het blanketsel gebracht is. Met
inkt staat bijgeschreven weisse Schimm
kigesyoo. Met het vorige No. Samen
onder
- 41 Een doosje met stukjes bladgoud in
papiertjes gevouwen
- c. Grondstoffen
voor huishoudelijk en technisch
gebruik
- NB. De voorwerpen, tot deze rubriek
behoorende, zijn alle onderzoekt door
den Heer J. Bosscha phil. nat.
Doct te Delft, die de daarbij ge-
voegde wetenschappelijke namen
heeft gegeven.
Ruwe stoffen
Zoo als ze in de natuur voorkomen of als bijproduct uit
de smelt ovens zijn aante merken
- 42 Een aantal kleine kwarts kristallen,
waarschijnlijk afkomstig van een
verweerden porphier steen ; met bij-
schrift セイモ一セキ sei momo seki
zie verder de kwarts formatie onder
Ad Nos 95 en volg [volgende]
- 43 Eenige grootere en kleinere rolsteentjes (kwarts) met bijschrift

Ac

- イシ tsukaru isi, d.i. in 't water gelegde steenen, Ze worden in de bedding van beken en rivieren gevonden, en dienen zoo ze en fraaien ronden platten vorm hebben, als damschijven (geerts [Geerts])
- 44 Een aantal granaatkorrels. Granaat is een mineraal, dat bestaat uit kiezelzure zouten van Aluminium en ijzer, soms ook van kalk De bijzonder fraaie kristallen noemt men Almandiën en zijn een edelgesteente (J. Bosscha)
- 45 Een stuk kaolin (feldspath) d.i. de klei, waar uit men porcelein vervaardigt (Jap [Japanse] naam sira tsutsi (白堊) waarschijnlijk afkomstig van Uresino in Hizen zie Hoffman [Hoffmann] Notice sur les principales fabr. [fabriques] de porcelaine ; zie ook geneesmidd. [geneesmiddelen])
- 45a Vier stukken kaolin
- 46 Een stuk pijpaaarde ; wellicht de dami-tsutsi of weeke porcelein aarde die met de harde vermengd wordt. Hoffman [Hoffmann] t.a.p. zie ook geneesmidd [geneesmiddelen]
- 47 Een stuk vuursteen met bijschrift 石セキ 奴ド seki do (lees 石 ○) volgens geerts [Geerts] wordt deze naam gegeven aan de vuursteen wapens uit voorhistorischen tijd zij werden voorheen als amuletten gedragen
- 48 Vier stukken puim steen
- 49 Twee stukken obsidiaan met bijschrift obsidian W. Lave vitreuse obsidienne H. [Hoffmann] von der Insel Sachalin. Jap [Japanse] naam Krafto isi, zie Ad 107-109 → 「Sachalin. Jap.」

- 50 Een stuk marmer (koolzure kalk) met
bijschrift チヨハル tsiyo haru
- 51 Een stuk kalkspaath (koolzure kalk)
- Ac
- 52 Een stuk agalmatholirth of zoogen [zoogenaamde] : beeldsteen ; zie Ad No.
111 en geneesmidd. [geneesmiddelen]
- 53 Een stuk vezelgips (chin. [chineesche] naam 石膏)
- 54 Vier stukken glimmerschiefer
- 55 Twee stukken Augiet Andesiet (een
soort van groensteen)
- 56 Een stuk trachiet
- 57 Twee stukken Trachiet-peksteen
- 58 Drie stuks slakken van metaal arbeid
- 58a Een stuk slakken, waarschijnlijk ijzerslak, met bijschrift; schlacken von
metallurgischen arbeiten 金吹石
- 59 Een stuk bruin ijzersteen
- 59a Een stuk bruin ijzersteen
- 60 Een stuk magneetijzer
- 61 Een stuk ijzeroxyde
- 62 Eenige brokken van een stuk strahlkies
(markasiet, zwavelijzer)
- 63 Een stuk pyriet (zwavelijzer)
- 63a Een stuk pyriet
- 63b Een stuk pyriet
- 64 Twee stukken geheel verweerd zwavelijzer ; oorspronkelijk waarschijnlijk
markasiet of magneetkies
- 65 Eenige stukken koperkies met bij-
schrift ウシラノナン usira no nan
- 65a Eenige stukken verweerd koperkies
- 66 Een stuk malachiet (basisch koolzuur
koper) zie Ad No. 110
- 67 Een stuk zwart koper (een huttenpro-
dukt, bestaande uit zwavelkoper en

- zwavelijzer)
- 68 Drie stukken loodoxyde (loodglit)
bijschrift 高千穂金山后石 en een
stuk loodslak met bijschrift: scheint
- Ac
- Bleischlacke zu sein, en in 't Japansch
金サトウ zie no 83
- 69 Een stuk galeniet, d.i. zwavellood, loodglans
- 70 Een stuk auripigment, d.i. zwavelarsenie
zie Ac 88, roodachtig
- 70a Een stuk auripigment geel, hoogwaarschijn-
lijk si wan zie Bc no 149
- Enkelvoudige stoffen:
- 71 Een gedraaid houten tobbetje met
metallisch koper (waarschijnlijk
kunstmatig)
- 71a Een stuk kunstmatig verkregen metallisch
koper
- 72 Twee stukken graphiet (kool)
- 73 Eenige grootere en kleinere stukken
zwavel met bijschrift 上上正味六
十月 zie No 85
- 73a Eenig poeder van zwavel
- 74 Een stuk antimonium
- 75 Een klein aarden kruikje met opschrift
kwikzilver
- Verwerkte, en gezuiverde stoffen, zoo als
die in den handel voorkomen
- 76 Een houten bakje met bijschrift, ein stück-
chen des Aufzuges eines Japanischen
wands bevattende een vezelachtige stof,
vermengd met iets, dat volgens J. Bosscha

- hoogstwaarschijnlijk pottenbakkers klei
is en een stuk brooze stof van onbekende
samenstelling
- 77 Twee kralen van lichtblauw gekleurd glas
zoogenoemde Karafto tama, een kunstproduct [sic]
- 78 Vier ronde koekjes klei, met daarin gedrukt
merk, en met bijschrift gelber Thon wie
es scheint geschlämmt
- Ac
- 79 Vier dito dito, met merken in hiragana
schrift en met bijschrift gelber Thon fein erdig
- 80 Drie, dito dito met merken in 't Chineesch en
met bijschrift, röthlich grauer Thon ausserordentlich fein erdig,
waarscheinlich [sic] geschlämmt
- 81 Drie dito dito met bijschrift Japanischer
Töpfer thon; aus dieser Erde brauner Top-
fer arbeiten verfertigt
- 82 Een stuk zwavel antimoon met bijschrift
metallisch kunstliches spiesglans
- 83 Een stuk loodoxyde (loodglit) kunstmatig
met bijschrift ロカス rokasu volgens
Jap Pharm Nos. 381 en 382 密陀僧
zie Hanbury pag 8 Litharge (oxyde of lead)
zie No. 68
- 84 Twee spanen bakjes met bijschrift Tsiya-
wan gusuri in houdende geroost kobalt-
glans ; de chemische samenstelling en de
uitwendige structuur stemmen overeen
met de beschrijving, die Hoffman [Hoffmann] geeft
van Tsiya wan gusuri 茶碗薬 d.i. chemi-
calien voor theekopjes. In twee soorten
hard en glinsterend, en dof en bros. wordt
uit China aangevoerd althans de beste soor-

ten. Tot poeder gebracht en met lood
vermengd dient deze stof als blauw gla-
zuursel bij het porcelein bakken

- 84a Drie dito bakjes
Drie houten kistjes met gezuiverde zwa-
vel zie No. 73 als :
- 84b → Twee dito bakjes
- 85 Een met opschrift woenome
- 86 Een met opschrift Sats'ma (dit is de
beste soort)
- 87 Een met opschrift Takanome
- 88 Een flesch met opschrift o-wan 雄黄, d.i. realgar (zwavelarsenie)
waarschijnlijk 2e soort, zie Geerts wordt
bij het vergulden gebruikt zie No. 70
- 89 Een fleschje met opschrift タンバン
- Ac
Tan pan (胆礬) d.i. kopersulphaat
- 90 Een idem, gevuld met ferrosulphaat
(ijzervitriool)
- 91 Een idem met bijschrift vitriolum al-
bum d.i. zinksulphaat (zinkvitriool)
Jap [Japanse] naam kou-han (皓礬)
- 92 Een idem met bijschrift sulphur auratus
(goudzwavel) ??
- 93 Een idem met opschrift コハン kohan
枯礬 d.i. aluin (kali aluin wordt
gebruikt tot onderzoek van water (Geerts pag 97
- 93a Een fleschje met kalialuin
- 94 Een idem met bijschrift magnesia

d. Geslepen en gesneden
kostbare steenen sieraden wier
waarde gelegen is in de

stof waar uit ze bestaan

NB. De voorwerpen tot deze rubriek behorende zijn alle nagezien door den Heer J. Bosscha phil nat docts te Delft

- 95 Vier in den vorm van vruchten en bladeren gesneden stukken bergkristal, gemonteerd op zijden standaardjes om daarmede den Toko noma van een Japansch woonvertrek te versieren. Aan de onderzijde van een der standaardjes staat geschreven スイシヨウ sui siyou d.i. waterkristal 水晶
- 96 Een stuk helder wit kwarts, geslepen in twaalf facetten op waskussen Aan de onderzijde staat reiner Quarz (Bergkristal)
- 97 Een stuk melkwit kwarts, geslepen in 12 facetten op was kussen Aan de onderzijde staat obsidiaan mit Brueke [Brüche??]
- 98 Een rolsteen (kwarts) bij den inventaris verkeerdelijk opgegeven als rooktopaas zie Ac Nos 48 en 42
- 99 Een stuk rookkwarts (rooktopaas) met een paar geslepen vlakken. Bij den Invent. [inventaris] verkeerdelijk als amethyst beschreven
- 100 Een stuk geel chalcedoon in 12 facetten geslepen op waskussen. Aan de onderzijde staat : obsidiaan mit glänzendem Brüche
- 101 Een stuk geslepen geel chalcedoon
- 102 Een rolsteen van geel chalcedoon op zijden standaard
- 103 Een stuk wit chalcedoon in ovalen vorm geslepen op waskussen
- 104 Een stuk zwart chalcedoon in 12 facetten geslepen op waskussen
- 105 Twee stukken amethyst, geslepen in twaalf facetten op waskussens

- 106 Een stuk amethyst, min of meer geslepen
- 107 Een stuk grijs obsidiaan, in 12 facetten
geslepen op waskussen
- 108 Een stuk bruin obsidiaan, in 12 facetten
geslepen op waskussen
- 109 Drie stukken zwart obsidiaan in 12 facet-
ten geslepen op waskussen
zie obsidiaan Ac No. 49
- 110 Een plat vierkant stuk malachiet zie
Ac No. 66
- 111 Een stuk agalmatholith / zoogen : [zoogenoemde] beeldsteen
gesneden in den vorm van een bloemtak
zie Ac no 52
- 111a Een idem in den vorm van een tuinboon en
huls met blad

B uit het plantenrijk

a. Voedsel

Granen en peulvruchten

- 1 Een monster rijst in aren met bijschrift
ズ > メシラズ zusume sirazoe
- 2 Een idem ; bijschrift oriza sativa sa var
precocior 3^{tis} medio Sept [Septembris] rijst in aren
- 3 Een idem, bijschrift : oriza sativa sa var
Precocior 2da 1824 initio Sept [Septembris] トヲボシコメ
two bo si kome
- 4 Een glaasje met opschrift: Simabara ovomu-
ki 1831 d.i. rijst van Simabara
- 5 Een idem ; opschrift Echinochloa, gierst
(ongepeld) Echinochloa = Panicum
- 6 Een monster; bijschrift Panicum italicum
ser. var. spic composit ; gierst in aren
- 7 Een glaasje met opschrift Panicum mil-

- lene d.i. gierst (gepeld)
- 8 Een idem ; opschrift hadakamuki d.i. rogge
- 9 Een idem met roode tarwe
- 10 Een idem ; opschrift Polygonum Fagopyrum d.i. Boekweit
- 11 Een idem ; opschrift Sorghum Saccharatum
zie Bd No. 197
- 12 Een idem ; met mais
- 13 Een idem ; met opschrift: vitia (?) Faba d.i. tuinboonen
- 14 Een idem ; met Phaseolus radiatus L (?)
Een soort van boonen Jap. [Japanse] naam Adzuki
Hoffmann woordenboek in vace
- 15 Een idem met opschrift soja Jap. d.i. soja
boonen (soja Hispida Moench (?) Jap [Japanse] naam
dai dzu Kaempfer pag 87 Noms Indig. op
soja Men bereidt hier uit de soja van den handel
zie No. 28
- Ba
- 16 Een idem ; opschrift Dolichos Lablab;
Kuro nan hin mame een soort van
van [sic] boonen
- 17 Vijf steenen flesschen met opschrift mostaard
Jap. [Japanse] naam 芥子 karasi / bevattende zaad
Van sinapis sinensis
- 17bis Vijf idem met hetzelfde opschrift be-
vattende dat zaad in gemalen toestand
- 18 Een flesch met opschrift 鹿角菜フ
ノリ vu nori ; en met bijschrift Satsu-
ma Funori, Japan, d.i. Gloiopeltis tenax
J. Ag. en Gl. Californis Hi. [or: Hv?], dat. WFR
Suringar, een mengsel van de beide opgenoemde soorten van wier ; en met
twee
pakjes van denzelfden inhoud waarop
staat : Satsuma funori, ongebleekt

W.F.R.S en Satsuma funori ; gebleekt
en in de asch gedroogd WFRS Roku
yaku sai, d.i. de lezing der chin [Chineesche] karak-
ters is eigenlijk alleen de Gl [Gloiopeltis] tenax
De Funori wordt versch met azijn en
miso (boonenbrei) gegeten De wieren
onder No. 18-21 beschreven, zijn geschen-
ken van prof [professor] Suringar / augs 1869 /
en van den oud majoor W.J. de Sturler
te Leiden, Zie Be grondstoffen , enz.

- 18bis Een pak met dezelfde soort van wier
- 19 Een flesch met eene gebruiks aanwijzing
in het Japansch en in duplo, waaruit blijkt
dat de inhoud is 三島苔 misima
nori = amanori of gracilaria spinosa
(eene soort van eetbaar zeewier [agar
agar] van Misima in Idzu) in drie
kleuren : rood, geel, en groen, met plantensappen zoo geverfd Alfb
[Alfabetische] lijst invoce Hoffman [Hoffmann] Woordb [Woordenboek]
voce ama nori Kasera gak XVII in fine Nippon VI blz [bladzijde] 71
- Ba
- 20 Een flesch met opschrift カンテン kan ten
Gelidium corneum, een soort van zeewier, welks
oplossing in kokend water men laat stollen
en droogen, en vervolgens in den handel brengt
men noemde vroeger deze stof ook : eetbare
vogelnestjes. Alleen gedroogd heet deze stof
eigenlijk toko ro ten ; en bevroren kan ten
De pasteibakkers en koks maken er gebruik van
zie Be grondstoffen enz
- 21 Een idem met dezelfde stof, gekleurd met
plantensappen Nippon VI bl. 70
- 22 Een idem met een bos van hetzelfde wier

- met rijstestroo omwonden
- 22bis Vier pakken idem idem
- 23 Vier papieren zakken met opschrift クズ
kuzu ; een (op de wijze van arrow-root toe bereid /
algemeen als voedingsmiddel gebruikt meel,
verkregen uit de wortels van Dolichus trilobus
of Pachyrrhizus Thumbergianus Sieb Noms Indig
- 23bis Een flesch met hetzelfde meel
- 23ter Een idem ; opschrift 葛粉・カップン
katsu-pun ; hetzelfde meel onder het vori-
ge nummer als kuzu beschreven Jap. Pharm 54a
- 24 Een idem met opschrift ショーフノリ
syoo vu (lees bu) nori d.i. een soort van
meel, bereid uit de wortels van den kalmus
(Acorus Calamus) Alphas. [Alphabetische] lijst in voce
- 25 Een idem met gedroogde eetbare champig-
nons
- 26 Een idem met bijschrift: sitake (lees sii
of sivi take) Dolchichos ensiformis (?) een
eetbare champignon Kas. Gaki XVII 4
- 27 Een idem met sake of rijst brandewijn
- 28 Een idem met soja, uit soja-boonen (zie no 15 hierbo-
nen) zout en rijstemout bereid

Theesoorten

- 29 Een aarden pot met opschrift Sila olie 花
(lees 白) 折 (sira ori
- 29bis Een monsterzakje met opschrift Sira ori
1^e Kwaliteit
- 30 Een pot met bijschrift 浅緑 (asa midori
(Prijslijst 朝ミドリ)
- Ba
- 30bis Een monsterzakje met opschrift asa midori

- 2^e Kwaliteit
- 31 Een pot met opschrift Iekenooo 池ノ尾
(Ike nowo)
- 31bis Een monsterzakje met opschrift Ieke nô
3^e Kwal. [Kwaliteit]
- 32 Een pot met opschrift Olietaka 折鷹
(ori taka)
- 32bis Een flesch met opschrift 折鷹
- 32ter Een monsterzakje met opschrift Oritaka
4^e Kwal [Kwaliteit]
- 33 Een pot met opschrift Koobay en met
bijschrift 紅梅 (Kou bai)
- 33bis Een monsterzakje met opschrift Kô bai
5^e Kwal [Kwaliteit]
- 34 Een pot met opschrift Ai oj 相生
- 34bis Een monsterzakje met opschrift Ai woi
6^e Kwal [Kwaliteit]
- 35 Een pot met opschrift Hanatatsibana
花橋 (vana-tatsibana)
- 35bis Een flesch met bijschrift hanatatsihana
- 35ter Een monsterzakje met opschrift Hana
tatsibana 7^e Kwal [Kwaliteit]
- 36 Een monsterzakje met opschrift 今出川 ima
de gawa
- 36bis Een monsterzakje met opschrift Ima
de kawa 8^e Kw [Kwaliteit]
- 36ter Een zak met opschrift 今出河 (imade
gawa)
- 36quat Een zakje met opschrift 今出川
- 36quinq Een proefglaasje met dezelfde theesoort
- 37 Een pot met opschrift Kiezen 正
喜撰 (sei kizen of: ware Kizen)
- 37a Een flesch met opschrift 上喜撰 siyau

- kizen of beste kizen)
- 37bis Een monsterzakje met opschrift Kizen
9^e Kwal. [Kwaliteit]
- 38 Een pot met opschrift woesoë ukie
- 38bis Een monsterzakje met opschrift wusu uki
10^e Kwal [Kwaliteit]
- 39 Een zak met opschrift 春雨 varu same
- Ba
- 39bis Een monsterzakje met opschrift Haru Same
11^e Kwal. [Kwaliteit]
- 40 Een pot met opschrift Awoba en met bijschrift
青葉 (awova)
- 40bis Een monsterzakje met opschrift: Awoha 12^e Kwal [Kwaliteit]
- 41 Een pot met opschrift : midoli alasië en met
bijschrift 翠嵐 (midori arasi)
- 41bis Een monsterzakje met opschrift: midori
arasi 13de Kwal [Kwaliteit]
- 42 Een pot met opschrift: Hats kasoemie
en met bijschrift 初霞 (vatsu kasumi)
- 42bis Een flesch met bijschrift hats kasumi
- 42ter Een monsterzakje met opschrift Hats
Kasumi 14de Kwal [Kwaliteit]
- 42quat een zak met opschrift 春霞 has Kasoemi (hatsu kasumi)
- 43 Een pot met opschrift Asoega en met
bijschrift 飛鳥
- 43bis Een monsterzakje met opschrift asuga
15^e Kwal [Kwaliteit]
- 44 Een pot met opschrift haloe no hana
- 44bis Een monsterzakje met opschrift haru
no hana 16^e Kwal [Kwaliteit]
- 45 Een zak met opschrift hoekoejs 鳥
(uguvisu)
- 45bis Een flesch met bijschrift: fukuy

- 46 Een zak met opschrift: Thee van ‘tvoor
(vorstendom?) Kagoo
- 46bis Een flesch met bijschrift Kagoo
- 47 Een zak met opschrift 若ミドリ
wakamidori
- 47bis Een flesch met bijschrift: wakamidori
- Ba
- 48 Een flesch met opschrift 朝日山 asavi yama
- 49 Een zak met opschrift 白扇 sira oogie (Sira
avugi)
- 49bis Een flesch met opschrift 白扇茶 (Sira
avugi tsiya)
- 50 Een zak met opschrift 八ツ花 hats hana
- 50bis Een flesch met opschrift 老同茶 en met
bijschrift hats hana
- 51 Een zak met opschrift thee van ‘tvoor
(vorstendom) Satsman (Satsuma)
- 51bis Een flesch met bijschrift: Satsma
- 52 Een zak met opschrift Thee van ‘tvoor
(vorstendom) woeresino (uresino in
de buurt van Nagasaki
- 52bis Een flesch met bijschrift Uresino
- 53 Een zak met opschrift 霜ノ花 simo
no hana
- 53bis Een flesch met bijschrift Simo no hana
- 53a Een zak met opschrift 霜葉 Simo?
no vana De overeenstemming in naam wordt
niet bevestigd door overeenkomst in kleur
en uitzicht
- 53abis Een proefglasje met dezelfde theesoort
- 54 Een zak met opschrift 約月 asavi
- 54bis Een flesch met opschrift 、 、
- 54ter Een zak met opschrift 朝日 asavi

- 54quat Een proef glaasje met dezelfde theesoort
- 55 Een zak met opschrift 山吹 Yamaboeki
- 55bis Een flesch met bijschrift ” Yamaboeki
- 55tre Een zak met opschrift 山吹 yamabuki
- 55quat Een proefglaasje met dezelfde theesoort
- 56 Twee fleschjes met opschrift 好茶
(= uitstekende thee Kau tsiya) waarvan
een met bijschrift: beste thee van Usi
te Miako 1824
- 57 Een flesch met opschrift 麦鷹 mugi-taka?
- Ba
- 58 Een flesch met opschrift 己若枝
- 59 Een idem met opschrift 處入花
- 60 Een zak met opschrift 二葉ノ露
- 60bis Een proefglaasje met dezelfde theesoort
- 61 Een zak met thee (opschrift onzeker)
- 61bis Een proefglaasje met dezelfde theesoort
- 62 Een zak met opschrift 遠? 霞?
- 62bis Een proefglaasje met dezelfde theesoort
- 63 Een zak met opschrift 東雲?
- 63bis Een proefglaasje met dezelfde theesoort
- 64 Een zak met opschrift 通標?
- 64bis Een proefglaasje met dezelfde theesoort
- 65 Een zak met opschrift 鹿見? 尾茶
- 65bis Een proefglaasje met dezelfde theesoort
- 66 Een flesch met ineengevlochten gedraaide
thee (?) bladeren
- 67 Een idem met geperste thee ? in platte stuk-
ken, gestempeld met figuren als bladnerven,
Chineesche karakters enz
- 68 Een koek geperste thee
- 69 Een kistje met vijftien verschillende monsters
fijngesneden tabak (Nicotiana chinensis),

waarvan de merken, van rechts naar links en van boven naar onder gelezen zijn als volgt;

1	雛ヒナ	鶴ツル	vina tsuru
2	夕ユウ	顔カホ	yuu kavo
3	玉タマ	椿ツバキ	tama tsubaki
4	トウ	ジュ 艸	tou ziyu sau
5	相アイ	生ヲイ	ai woi
6	錦ニシキ	木ギ	nisiki gi
7	川カワ	霧ギリ	Kawagiri
8	三ミ	芳ヨシ 野ノ	mi yosi no
9	時シグレ	雨	Signure
10	初ハツ	紫ムラサキ	vatsu murasaki
11	凧	風?	
12	綸リン	雲ウン 香カウ	rin un kau
13	夕ユウ	子カウ	yuu kau
14	萩ハギ	ノ 露ツル	vagi no tsuru
15	千チ	歳トセ	tsi tose

Ba

- 70 Een bos tabak
 90a Een idem gemerkt ト to
 90b Een idem gemerkt モスラ mosura

b. Geneesmiddelen

Droogerijen :

- 71 Een flesch met opschrift 使シ君クン子シ
 si kun si, d.i. zaad van *quisqualis sinensis* Linoe. Een worm doodend geneesmiddel ; het wordt ook tegen buikloop en maagziekten aangewend. Men voert het in uit China en de Riukiu eilanden. Jap. Pharm. No 209 Hanbury Noms Ind. No 473
- 72 Een idem opschrift 辛異 (of 、夷) コ
 フシ Ko vu si d.i. zaar van *Burgeria*

- stellata S. & Z. (Hoffmann en Schultes)
 van Magnolia Yulan (sec. Wells William Jap.
 Pharm No. 394 Norms Ind. No. 97
- 73 Een idem, opschrift 甘遂 カンシヨ
 kan siyo (zaad van) Euphorbia Japoni-
 ca Sieb. Jap. Pharm. No. 88
- 73a Een idem, opschrift 大甘遂、カシ (lees カン)
 ズイ , kanzui, met denzelfden inhoud.
- 74 Een idem, opschrift 香附子 コヲフシ
 Kowovuzi, zaad van Cyperus rotundus
 Linn. Jap. Pharm. No. 19 Noms Ind. No.189
- 75 Een idem, opschrift 山サン椒シャウ , san siyau,
 (zaad van) Zanthoxylon piperitum Dec., de berg-
 peper, Hanbury, Noms Ind. No. 624. Jap. Pharm, No. 195
- 76 Een idem, opschrift クワテイ kuwatei,
 de vruchtstelen eener soort van Kolokwint
 een braakmiddel
 De vruchten der Gardenia florida
 Lim., Jap. [Japansche] naam : kutsinasi zie Bc No. 124
 wordt geroosterd, als koortsmiddel gebruikt
 Wells Williams Jap. Pharm. No. 136
- 77 Een flesch met bijschrift ホウヲウ vou
 wou (蒲黄) stuifmeel van Typha latifolia
 een bies soort Jap. Pharm. No. 542
- Bb
- 78 Een flesch met opschrift 漢 (Chineesche) 黄
 芩 キ、コン kikikon wortel van Scutella-
 ria vixidula, een tonisch geneesmiddel Jap. Ph. 15
- 79 Een idem, opschrift 山サン飯キ来ラ sankira
 (wortel van) Smilax China Linn. de Chineesche
 Salsepareille, een antisiphiliticum Jap. pharm.
 No. 33 Noms Ind. No. 544
- 80 Een flesch met opschrift 常山、ジョーサン

- ziyoo san (wortel van) *Celastrus oriza* S en Z Jap.
Pharm. No. 91 Noms Ind. No. 124
- 81 Een idem ; opschrift 乾 (gedroogde) 地チ黄ワウ
dzi wou d.i. (wortel van) *Rehmannia chinensis* Fisch (sec. Hoffman [Hoffmann] en Schultes) van
Symphitum (sec. Wells Williams) Jap. Pharm.
No. 12, 13 noms ind. No. 477b (een koortsmiddel)
- 82 Een idem ; opschrift 加洲黄連、ヲ、レン
wowo ren d.i. (wortel van) *Coptis anemonaefolia*
S. en Z. (Sec. Hoffm. en Schultes van *Justicia* en *Lean-*
Tice) (sec. Wells Will.) Jap. Pharm. No. 16 zie 74 l. c.
Noms Ind. No. 160
- 83 Een idem ; opschrift 羌活キョークワツ , kiyoo kuwats,
(wortel ? van) *Aralia edulis* S. en Z. Jap. Pharm. 27
- 84 Een idem, opschrift 漢黄ヲ、○キ wowoki
(wortel van) *Ptarmica sibirica* Lehr (S. en Z.) Middel
tegen asthma Jap. Pharm. No. 2 (?)
- 85 Een idem ; opschrift 新 (versche) 桔キ、梗ヨウ kikiyou
d.i. (wortel van) *Platycodon grandiflorum* A. Dec.
Campanula glauca Th. Middel tegen hoest Jap.
Pharm. No. 4
- 86 Een idem ; opschrift 青木香。アヲ (lees セ
イ sei) モクコー awo mokuko ムマノ
ス、 muma no susu (wortel van) *Aristolochia Kaempheri* Willd (Engelsch :
putchuck) Jap. Pharm. No. 587
- 87 Een idem; opschrift 大戟 (lees ○) タマ
lees take) トーダイ taatoo dai dsi) wortel van
Euphorbia Een purgeermiddel. Jap. Pharm. No. 89
De wortel van *Lithospermum erythrorchizon* S. en Z.
- Bb Jap. [Japansche] naam : murasaki, zie Bc No. 125 Jap. Pharm. 429
De woetel van *Panaoc quin quin quis* [?, or quam?] que folium
(Ginseng) Jap. [Japansche] naam yau san, zie Bc No. 119 Een krachtgevend

- geneesmiddel Jap. Pharm. No. 1 Hanbury
- 88 Een flesch, opschrift 射シャ 干カン siya kan
(wortel van) *Inia Chinensis* (sec. Hepburn) van
Pardhanthus sinensis Kerr (sec. Hoffm. [Hoffmann] en Schultes
Noms Ind. No. 405 Jap. Pharm. No. 60
- 89 Een flesch met bijschrift: een wortel van ikema
(*Asclepias Ikema*) zelfde kracht van Eboe-
liks (zie hieronder No. 99. volgens Hoffmann
en Schultes *Gongronema Finlaysoii* wall.
Noms Ind. No. 258 (牛皮消)
- 90 Een flesch met opschrift 芫花 ゲンクワ
gen kuwa of *Passerena chamae daphne*
Middel tegen hoesten ; (bloemen van)
Daphe gen kwa S. en Z. Noms Ind. No. 192 Jap.
Pharm. No. 183
De bloemen van *Carthamus tinctorius*
Linn. Saffloer. Jap. [Japansche] naam Beni no hana ;
zie Be No. 122 Jap. Pharm. No. 427
- 91 Een flesch met opschrift 若齋頭藥
Kusai uzu yaku, bloemen en bladeren
van ?
De bladeren van *Celtis muku* of *Prunus aspera* Thb.
Jap. [Japansche] naam, muku no va; zie Bd. No. 199 Jap.
Pharm. No. 441
- 92 Een idem met opschrift 細サイ 辛ジン
saizin, *Asarum Virginiamum* Thb. bevat
een kamferachtig vluchtige Stof / Tatansia [?]
Jap. Pharm. No. 67
- 93 Een flesch, opschrift 蒼朮ソージツ Soo zitsu
(Stengels van) *Atractylodes lancea*, een bitter
geneesmiddel. Hanbury Jap. Pharm, No. 6
- 94 Een idem ; opschrift 南ナン 五ゴ 味ミ 子シ
nango misi, *ビナンサウ* bi nan sau

- Bb サネカヅラ Sane kadzura (stengels ? van) Kadzura Japonica Dec. Jap.
Pharm. No.
219. Noms Ind. No. 309
De stengels van Erianthus Japonicus
Beauv. Jap. [Japansche] naam Kariyasu zie Be [Bc?] No.
120 Jap. Pharm. No. 425 (薑艸)
De bast van Ascarina rubra L. E. Amygdalus persica Kaempf. Jap.
[Japansche] naam : yama
momo. zie Bc No. 120 Jap. Pharm. No. 420
- 95 Een flesch met bijschrift カイキンシヤ
kai kin siya (海金砂). Sporen van
varens (filices) gelijk aan de lycopodium
onzer apotheken, Hanbury Jap. Pharm. 571
- 96 Een flesch, met opschrift 昆布、コブ
ヒロメ kobu virome Laminaria
Japonica, een eetbare bruinwier Jap. Pharm. 874
- 97 Een idem , opschrift ア (lees マ ma)
クリ , makuri, ジャコサイ ziyako
sai ハンギン vangin, een soort van Alga,
gelijkende op Sphaerocoecuss Helminthochor-
tus Ag ; een worm doodend middel Jap.
Pharm. No. 175
- 98 Een flesch, met opschrift ブクサウ moet
zijn ブクリウ buku riu Pochyma co-
cos. Fries een zwam dat groeit op de wor-
tels van pijnboomen , een water drijvend
geneesmiddel Jap. Pharm. No. 17 Hanbury
- 99 Een idem, opschrift エブリコ eburiko
en met bijschrift eboliko van Jeso
een soort van Zwam, die veel kracht heeft
Jap. Pharm. No. 569
- 100 Een idem met een soort van Zwam

- zonder opschrift
- 101 Een houten doos met opschrift :
aardbuil als zwam opgegeven
- Bb Galnoten voorkomende op Rhus semi-
alata Hurr. Jap. [Japansche] naam : go bai si, fusi
of kibusi ; zie Bc No. 123 Jap. Pharm.
No. 426 Hanbury
- Bereide medicamenten
- 102 Een flesch met opschrift 艾 sa (ver-
korting voor mogusa) poeder van
de gedroogde bladeren der Artemisia
yomogi d.i. de mokusa der Apotheeken
Jap. Pharm. 167. In de flesch bevindt zich
nog behalve dat poeder :
a een zakje met denzelfden inhoud,
blijkens Japansch opschrift bereid
in de apotheek de Schildpad waarbij nog in het Hollandsch geschreven
staat: derde soort
b een pakje moksa-pastilles
- 103 Een idem ; opschrift 百ヒャク 艸サウ 霜
viyaku sau sou, roet. Jap. Pharm. No. 975
- 104 Een idem met bijschrift フクリヤウカン
vuku riyau kan (伏龍肝) argila usta
efornace Tatarinov ; Kamado no yake
tsutsi Jap. Pharmae. No. 299
- 105 Een flesch ; opschrift 日ジツ 本タウ zit
tau (Japansche) 垂ア 片ヘン a-ven, opium
en met bijschrift : in Japan bereide
opium Jap. Pharm. No. 293
- 106 Drie zakjes met opschrift 引イヒ viki
ivi, d.i. "gemalen gekookte rijst" bij den

inventaris opgegeven als "medicynrijst"
een zieken kostje
Twee zakjes zijn uit de verz. [verzameling] Textor

Bb

- 107 Een flesch met opschrift 孩ガイ 児ニ 茶チャ , gai ni
tsiya = Catechu, of terra Japonica door
koking en uit damping verkregen uit
Acacia Catechu. Jap. Pharm. 965
Hars, getrokken uit Crijptomeria Japo-
nica S. en Z. Jap. [Japansche] naam Sugi yani, zie Bc
No. 139. Jap. Pharm. No. 483
Hars, getrokken uit Prunus persica L. Jap. [Japansche] naam
momo yani ; zie Bc No. 138; Alph. [Alphabetische] lijst voce
momoyani
- 108 Een flesch met kamfer ; Jap [Japansche] naam
樟シャウ 脳ノウ siyau nou ; wordt bereid uit
de Cinnamomum officinarum (zie No. 156
Bd of C. [Cinnamomum] pedunculatum Zie Be (lakwerk)
- 109 Een pakje, met opschrift 口コウ 中チウ 御オン 吹フク
薬クスリ kou tsiu on fuku kusuri, d.i. voor-
treffelijke 'blaas-artsenei' voor het inwen-
dige van den mond Met inkt staat
er bij geschreven Eine mund artzenei
durch einen kleinen Blasbalge eingebla-
sen, volgens de in 't Japansch opgestelde aanbeveling, is het een middel tegen
slechte
tanden en zwelling van het tandvleesch.
Een dubbel hier van bevindt zich Sectie I
(boeken) No. 499c
Sago, bereid uit den bast eener Chineesche
boomsoort ; Jap [Japansche] naam : san goku bei ;
Zie Bc No. 140 Jap. Pharm. No. 553

Acht fleschjes 110-116 met Chineesche
(geheime ?) geneesmiddelen, blijkens de
in één daarvan gevonden reclame afkomstig uit 杏和堂 d.i. artsenei ba-
zar, de abrikoos, te Canton, te weten :

- 110 Twee fleschjes met opschrift 抱龍
pao lung
- 111 Een idem; opschrift 寧坤 ning kwun
- 112 Een idem, opschrift 活絡 kwoh
loh, geneeskrachtige vetkapsules (?)
- 113 Een flesch 蘇合 su hoh, storax bereid uit
- Bb Altengia encelsa en Styrax
- 114 Een idem met de vier bovenstaande opschriften in
dezelfde volgorde
- 115 Een aarden kruikje opschrift 瘡藥散
chiv'ang yoh san artsenei voor zweeren (of wonden)
- 116 Een flesch, opschrift 第一号藥丸 tiyih hao yoh
hwan artsenei pillen, merk No. 1
- 117 Een idem ; opschrift 第二号藥散 ti 'rh
hao yoh san “artsenei, merk No. 2” (door den
Heer J. Bosscha voor organisch verklaard
- 118 Een idem ; opschrift 喉 (moet zijn 喉
瘋散 hen fung san “artsenie [sic] voor keelziek-
te) door den Heer J. Bosscha voor organisch verklaard

Bc Grondstoffen Voor Verwerij

En lakwerk

Ruwe stoffen

- 119 Een flesch met opschrift 洋ヤウ 參サン yau san
d.i. overzeesche (amerikaansche) ginseng
n.l. [namelijk] wortel van Panax quinquefolium
L. zie ook geneesmiddelen
- 120 Een idem ; opschrift 青セイ 茅ボウ。カリヤス

- sei bou, kariyasu (stengels van) *Erianthus tinctorius* ; geeft een lichtgele of geelgroene kleurstof, die ook in de lakwerk fabriekage wordt aangewend. Zie ook geneesmidd. [geneesmiddelen]
- 121 Een idem, opschrift 楊梅樹 ヤマモ、yama momo [bast van] *Ascarina rubra* L. E. geeft een olijf groene kleurstof. zie ook geneesmiddelen
- 122 Een idem, opschrift 新 (arata = versche) 色好 (iroyaki = fraai kleurige) 紅花 ベニノハナ beni no vana d.i. saffloer
- Bc *Carthamus tinctorius* L., wordt tot roodverven gebezigd ; zie No. 142, en geneesmiddelen
- 123 Een flesch ; opschrift 五ゴ 倍バイ 子シ go bai si フシ , fusi ; キブシ kibusi d.i. galnooten, voorkomende op *Rhus semialata* Murr ; zij geven een zwarte verfstof en worden gebruikt om zijden stoffen te verven ; zie ook geneesmidd. [geneesmiddelen]
- 123bis Een pak van dezelfde galnooten
- 124 Een flesch met opschrift 黄居。 lees 杷子 クチナシ kutsinasi vruchtjes van *Gardenia florida* L. ; grondstof voor gele kleuren ; zie ook geneesmidd. [geneesmiddelen]
- 125 Een idem, opschrift 紫シ 草サウ・ムラサキ si sau, murasaki (wortel van) *Lythospermum erythrorrhizon* S. en Z., waaruit purperverfstof bereidt [sic] wordt Zie ook geneesmiddelen
- 125a Een papieren zak waarschijnlijk met denzelfden inhoud ; opschrift verfstof plantaardig
- 126 Een houten kist, met bladeren, waarschijnlijk van *Polygonum chinense* Linn., waaruit indigo bereid wordt, tot blauw verven

opschrift: verfstof uit het plantenrijk zie No.143

- 127 Een papieren zakje, opschrift
in Kiyān (zaad van) *Pueniculum vulgare*
Gart ; opgegeven als grondstof voor verf.
- Oliezaden
- 128 Een horologiglas met opschrift *Rhus*
succedanea (Jap [Japansche] naam 癩類 vase
de wasboom. Zie 209 Bf. Deze boom soort
wordt in zuidelijk en zuidoostelijk Japan
gekweekt
- 128bis Een idem ; opschrift *Rhus succedanea* var.
div. Dec.
- 128ter Een tros vruchten van *Rhus succedanea*
- 129 Een horologieglas met opschrift *Riemus*
Jap. [Japansche] naam 蓖麻 tangoma
- 130 Een horologieglas opschrift *Croton si-*
biferum Jap [Japansche] naam 烏柏 tau vase
- 131 Een idem, opschrift *Croton sira gi owan*
- Bc
- 132 Een horologieglas met zaden eener soort
van *Thea*
- 132bis Een idem met denzelfden inhoud
- 133 Een idem met opschrift *Acynos Yegoma*
Jap [Japansche] naam 荏 yegoma, waaruit de ver-
nis olie bereid wordt
- 133bis Een idem opschrift *Acynos yegoma* var
- 134 Een idem ; opschrift : *Sesamum orientale*
Jap [Japansche] naam 胡麻 koma
- 135 Een horologlas [sic], opschrift *Ocynum*
- 136 Een idem, opschrift *Brassica orien-*
talis (Jap. [Japansche] naam 油菜 aburana)

Bewerkte Stoffen

- 137 Een fleschje met opschrift 五ゴ 倍バイ
子シ gobai si フシ vusi キフシ
kibusi (poeder van galnoten die voor-
komen op *Rhus Semi alata* Murr.
Zie No. 123
- 137a Een zakje met Chin. [Chineesch] en Jap. [Japansch] opschrift
en met de volgende aantekening : Gal-
len des *Rhus Javanicum* womit man
die Zähne scharz [Schwarz] farbt [färbt]
- 138 Een idem met opschrift 正直 (ware
waarachtige) 桃脂 モ、ヤニ momoyani
'perzikboomen hars' getrokken uit
Prunus persica Linn. (Zie ook geneesmidd. [geneesmiddelen])
- 139 Een fleschje met opschrift 松 (lees
杉) 脂。スギヤニ sugi yani, 'cederhars' getrok-
ken uit *Cryptomeria Japonica* S. en Z.) Zie
ook geneesmiddelen
- 139a Een idem met opschrift 極上○。ゴワ
(moet zijn ゴク) ヤニ goku yani aller-
beste hars
- 140 Een idem ; opschrift 西国米。サンゴクヘイ
san goku bei ; sago, bereid uit den bast
eener chineesche boomsoort. Jap. Pharm.
No. 533 Zie ook geneesmiddelen
- 141 Een porceleinen kopje met bijschrift 極上
- Bc
(goku allerbest) 度更・シラー・トウジン
siwoo, tou zin, guttegom. Jap. Pharm. No. 402
- 141a Een zakje met hetzelfde in poeder opschrift
セキヲ、(?) seki wowo d.i. steengeel

- of mineraal geel ?
- 142 Twee porceleinen kopjes en een zijden lapje
geverfd met saflor, *Carthamus tinctorius*
L. (Zie 122
- 142a Tien porceleinen kopjes met bijschrift
トキハベニ tokiva beni onveranderlijk
rouge (safloer) op een daarvan is gesteld
de aantekening Schoninke Beni uit
de verzameling Textor
- 143 Een porceleinen kopje met bijschrift
軸 (staafjes) 藍○ (?) アイロー
airoo, indigo verfstof ニツホン Nippon
= Japan zie No. 126
- 143a Een idem met bijschrift アイロー
ai roo indigo verfstof. in poeder aanwezig
- 143b Een flesch met opschrift 藍ラン ran
d.i. indigo (in grove stukken aanwezig
- 143c Een doosje met ronde staafjes indigo
verz. [verzameling] Textor
- 143d Een idem met kegelvormige blokjes
indigo verz. [verzameling] Textor
- 144 Twee en dertig grootere en kleinere stuk-
1-15 ken oost-indische inkt. Jap [Japansche] naam Sumi
een mengsel van lampzwart en lijm ; zie C No. 53
[weg: / goku allerbest /]
- 17-22 waarvan velen verguld, de meesten voor-
24-34 zien van teekeningen en Chineesche op-
schriften, die wellicht de firma van
den fabrikant aanduiden, als tobi
mume 飛梅、voortreffelijke pruim
(No. 52) Sankei 狻猊 mythologische soort
van Leeuw (No. 15) 龍皇 draken koning
(No. 27) 春錦 haru nisiki, "lente-

brocaat (No. 20) Op verscheidene Stukken

Bc

komt voor de oude naam Van het eiland Kiu-Siu n.l. 筑紫 Tsikusi. No. 8 geeft een boom te aanschouwen, die zijn kruin in de wolken verheft ; daarnaast staat 高サ九百七拾丈 Takasa ku hiyaku sitsi ziu ziyoo (d.i. hoogte 970 ziyoo (of 9700 siyaku = ± 2029 meter) Nos 26-33 en 34 bevatten de woorden 高山 taka-san (hooggebergte) waarschijnlijk hebben we hier te doen met het vroeger zoo gezochte merk Takesa of Takasa, waarvan door de Japansche Tentoonstellings commissie in haar verslag (1878) als oord van herkomst de provincie Oomi wordt opgegeven. Vermillioen-inkt, zie ook Ab No. 37

145 Een stuk violette inkt

146 Een stuk zwarte, zachte stof, wellicht een soort van teeken krijt

Lakvernis (urusi)

147 Een verlakt houten kestje met opschrift セシメウルシ sesime urusi d.i. het door een teems gehaalde sap van Rhus vernicifera dat te voren door uitdamping verdikt is (Kuro me urusi) het dient als onderlaag van de betere soorten van lakwerken, en als hecht- en meng middel

148 Een idem ; opschrift シュンケイウルシ siyun kei urusi ; is even als het overige, ge-

zuiverd kurome urusi

- 149 Een idem ; opschrift ナシヂウルシ nasidzi
urusi, een mengsel van Kurome urusi
en si-wau (雌黄) nl. [namelijk] zwavel arsenia
(zie A70a) dient tot het maken van goudlak

Bc

- 150 Een verlakt houten kistje opschrift
タメヌリウルシ tame nuri urusi ; een
mengsel van de vorige soort met vermil-
lioen (zie Ab12 voor de betere of benigara
voor de mindere soorten); dient om rood
lak te maken
- 151 Een idem opschrift ハナヌリウルシ
hana nuri urusi ; zwart lakvernis
- 152 Een idem ; opschrift シュアワセウルシ
siyu avase urusi waarschijnlijk zwart
lak Cf. Jap. Comm. Pag. 75 noot en pag 70
- 153 Een idem ; opschrift ヨシノウルシ yosi
no urusi, een soort van lakvernis, dat
als onderlaag bij katadzi nuri of beste
lakwerken , en als bovenlaag bij het si-
yun kei nuri of geel lak gebezigd wordt
- 154 Een idem ; opschrift トギダシウルシ
togidasi urusi ; waarschijnlijk een soort
van vernis, die alleen tot glanzend ma-
ken dient (togidas = togi, glans en
idasi, doen te voorschijn komen)
- 155 Een tonnetje met vernis olie.
Kamfer ; men gebruikt die om sita
maki urusi te bereiden zie No. 108

c. Houtsoorten

en
plantendeelen, die voor
timmer – en Schrijnwerk
dienen

Bij de nommers 160a 171 - 178 - 190 - 195 zijn de namen
door Prof. Suringar geverifieerd

- Bd Een verzameling plankjes, waarop de Japan-
sche naam der houtsoort vermeld staat
in viragana, dat door een minkundige in
katakana schrift is herhaald
- 156 Een plankje met opschrift クス kusu
d.i. *Laurus Camphora* Linn. sec Thb *Cam-*
phora offinalis Nees, *Camphora officina-*
lum Bauh, *Laurus Camphorifera* Kaempf.
- Bd *Cinnamomum Camphora* Fr. Nees. Voor scheep
timmer- en meubelwerk ; vooral gezocht om
de vischschub-vormige vlammen, die erin
voorkomen. Deze boom levert ook kamfer
(zie Bd No. 108) en olie zie ook geneesmidd [geneesmiddelen]
- 157 Een plankje met opschrift サクラ
ノキ sakura noki, d.i. *Prunus pseu-*
do cerasus Lindl., *Prunus cerasus* Linn.
sec Thb., *Prunus cerasus* Donarium Sieb.
Prunus padum Jap. Comm. hard timmer
hout, vooral voor schuttingen, levert ook
de plankjes voor de xylographie.
- 158 Een idem ; opschrift スモ、ノキ , sumomo no ki, *Armaniaeae mume*
(*Prunus*
Japonica T.h.b. 李 ? of 梅 ? levert verf en

- kralen voor rozenkransen
- 159 Een idem ; opschrift ナシノキ nasi
no ki, d.i: *Pyrus Communis* var a b g
梨 ; levert de plankjes voor de xylogra-
phie en wordt voor klein meubelwerk aan-
gewend
- 160 Een idem ; opschrift キリノキ kiri no ki
d.i. *Bignonia tomentosa* Thb. *Paullo-*
nia imperialis S. en Z. 桐 . deze
zachte houtsoort wordt door kastenmakers
gebruikt
- 160a Een tak waarschijnlijk van dezelfde boomsoort
- 161 Een blokje met bast opschrift *Acer*
- 162 Een plankje met opschrift ホーノキ
voo no ki, d.i. *magnolia glauca* Linn.
magnolia hypolenca S. en Z. 厚朴。
浮爛羅勤 volgens Siebold zeer gezoch-
te vaste en toch zachte soort van timmer-
hout zie Bd. No. 200
- 163 Een idem ; opschrift カシノキ kasi no
ki d.i. *Quercus glauca* Thb. 櫨 Scheepstimmerhout
- 164 Een idem ; opschrift アカ、シ aka kasi
d.i. *quercus acuta* Thb. 血櫨 Een
vast roodachtige houtsoort voor scheepsbouw en meubelwerk
- 165 Een idem ; opschrift シイノキ sii no ki, d.i. *quercus*
cuspidata Thb. 椎 Scheepstimmerhout voor
scheepsbouw en klein meubelwerk uit de schors wordt verf bereid
- Bd
- 166 Een plankje opschrift エノキ eno
ki d.i. *Celtis Willdenowiana* R. en J. *Celtis*
chinensis Jap. comm. 朴樹。榎 ruw
timmerhout, levert ook verfstof

- 167 Een idem opschrift トチノキ totsi
no ki, d.i. Aesculus turbinata Bl A. pavia
Linn., sec. Thb. 七葉樹。像 ; een fraaie
soort van hout voor meubelwerk
- 168 Een blokje met bast opschrift (casta) nea
vesca (ク) リ kuri hard timmerhout
voor scheepsbouw en meubelwerk
- 168bis Een plankje opschrift クリ kuri
Castanea vesca Gärter, (Fagus casta-
nea Linn., sec. Thb. 栗)
- 169 Een plankje met opschrift カキノキ Kaki no ki di [d.i.] Diospyros kakiThb.,
D. chinensis Blum. 柿 de dadelvijgeboom , zoo
gen. [zogenoemd] Wit ebbenhout o. a. voor citherpen gebe-
zigd ? Men begraaft het hout van dezen boom
in ijzerhoudende aarde, waardoor 't een don-
kere kleur verkrijgt en zeer gezocht wordt
tot het maken van kunst voorwerpen
- 170 Een idem ; opschrift ユスノキ yusu
no ki, d.i. Distylium racemosum S. en Z. (ook
isu no ki Bruin, hard hout voor kamer
meubels zie porcelein fabriekage
- 171 Een idem ; opschrift クワ kuwa d.i. Murus [should be Morus]
alba moerbesie boom, een harde fraaie glanzende
houtsoort voor meubelmakers ; zie zijde-
cultuur Het woord kuwa kan evenwel ook
Betula Japonica (樺) beteekenen
- 172 Een blokje met bast ; opschrift : (Lig) ustrum
(i) bota S. d.i. de boom, waarop het was-
gevend ibota-insect leeft, chin. [Chineesche] naam
水蠟樹 . zie Aa 15
- 173 Een idem opschrift Ilex

Bd

- 174 Een plankje opschrift スキノキ *suki no ki* d.i. *Cryptomeria japonica* S. en Z. *Cupressus Japonica* huistimmerhout een zeer harsachtige harde houtsoort ; dient voor scheepsbouw en meubelwerk
- 174bis Een idem met hetzelfde opschrift
- 174ter Een idem met opschrift ヨシノ杉 *yosino sugi*, d.i. *Cryptomeria Japonica* S. en Z. van Yosi-no (een plaats-naam)
- 175 Een idem ; opschrift イチノキ *itsi no ki* eigenl [eigenlijk]: *itsivi no ki* d.i. *Taxus Canadensis* Linn. 水スイ 松シャウ zeer vast Hout, gebruikt als timmerhout voor woningen enz. *T. caspidata* Jap. comm.
- 175bis Een idem ; opschrift イチイ 水松 *dito*
- 176 Een idem opschrift ガヤキ *gayaki* d.i. *Torreya micifera* SvZ [S & Z] *Tanus nucifera* Kaempf. *Podocarpus nucifer* Lond., 榧 . een witte houtsoort waaruit men meubels vervaardigd, de boom levert ook olie
- 177 Een blokje met bast ; opschrift Thuya ハコ子 (vakone) afkomstig van den Hakone-pas in de provincie Sagami
- 178 Een pakje hout van *Stellera Kiko* ganpi; voor kammen van Snaarinstrumenten? en papier
- 178a Een bosje en twee losse takjes, waarschijnlijk van dezelfde houtsoort
- 179 Een plankje met opschrift 林ノキ *rin no ki* ; misschien *Kuwa rin no ki* d.i. *Pyrus chinensis*
- 180 Een idem ; opschrift アラ *ara*

- waarschijnl. [waarschijnlijk] Araragi d.i. *Tanus cuspidata* S. & Z. zie No. 175
- 181 Een idem ; opschrift クマノキ Kuma
no ki
- 182 Een plankje ; opschrift モガノキ moga no ki
- 183 Een idem ; opschrift ガツキ gatsuki
- 184 Een idem ; opschrift サ (ワ of リ) ノキ sawa of sari
no ki Wellicht sawara d.i. *chamaecyparis pisifera* ?
- Bd
- 185 Een plankje : opschrift クフ ? kuvu (?)
- 186 Een idem, opschrift チョウセン (van
Korea afkomstig (?))
- 187 Een blokje hout bewerkt als doosje voor
tandpoeder
- 188 Elf blokjes met bast, met geen ander op
schrift dan het woord ハコ子 vakone
zie No. 177
- 189 Een hoop blokjes deels zonder, deels met
onleesbaar opschrift
- 190 Een stuk bamboes *Banbusa arun-*
dinacea of andere species (Jap. [Japansche] naam
take 竹 (wordt tot verschillende doel-
einden gebezigd ; als voor timmerwerk,
dakbekleding ; levert de grondstof voor
bezems, korven, schoenen, hoeden, inkt,
papier, enz., enz.
- 191 Twee stukken gespleten bamboes voor
plat timmerwerk, als schuttingen enz [en zo voort]
- 192 Een stuk rotting, *Calamus rotan* of
andere daarmee verwante soort. Jap. [Japansche] naam 孟宗竹
- 192a Twee dunne stukken idem, donker
van kleur
- 193 Een dun stuk idem, waarop bladeren

- en bloemen gegraveerd zijn
- 194 Een bundel bamboes staafjes en rijst (?)
stengels, dienende tot het maken van
schrijfpenseelen
- 195 Een bosje rijste stroo met bladeren er om-
heen zie ?
- 196 Een pak vezels met opschrift : zum Calfa-
tern von der Rinde der Thuya hinoki
(*chamaecyparis obtusa* S. & Z. *Retinospora*
obtusa S. & Z., *Thuja orientalis* Linn. sec. th.
- 197 Een halm van Sorghum, wellicht *S. sachar-*
atum, grondstof voor bezems Zie Ba N 11
- 198 Een bos *equisetum*, gebezigd voor het gladschuren
van kastenmakers en lakwerk

Bd

- 198bis Een fleschje met dezelfde stof
- 199 Een idem ; opschrift 椋。糙ムク 葉ノハ
bladeren van *Celtis muku* of *Prunus as-*
pera Th., voor hetzelfde doel (zie ook genees-
middelen
- 200 Een idem, met opschrift ロヲイロスミ
rowo iro sumi, waskleurige kool ホオ
ノキスミ vounoki sumi, kool van
vou noki d.i. *magnolia hypolenca* S. en Z.
wordt gebruikt bij den arbeid van den
verlakker en bronswerker om te politoeren
zie hiervoor No. 162
- 201 Een fleschje met bijschrift Feur Schwamm
op een der stukjes champignon staat
geschreven ハンミヤウ van miyau

e. Grondstoffen Voor Spinnerij,

- weverij, bindwerk enz.
- 202 Een flesch zonder opschrift ; opgegeven
inhoud : onbereide katoen (witte
en gele) Jap [Japansche] naam 木綿 kiwata be-
reid van de gossypium herbaceum
- 203 Een idem met opschrift 麻 ma
d.i. hennip (Cannabis sativa L., dient
tot verscheidene doeleinden, als schoenen
fabrikage, zeilen en netten maken, enz.
- 203a Een pak Kuma-asa op grove hennip
om touw van te slaan
- 203b Een pak san-kuza-asa of fijne hennip
voor naaigaren en weverij
- 204 Een flesch zonder opschrift ; opgegeven
inhoud bast van papierboom Brous-
sonetia of Daphne of Stelleria (stellera)
zie No. 178 Bd
- 205 Een flesch zonder opschrift, opgegeven in-
houd bast van netelen
- Be
- 206 Een flesch met opschrift 棕ソウ 欄リヨ
シュロ siyuro (vezels van) chamaerops
encelsa Th., Rhaps flabelliformis Linn.,
fil. De zoogen : [zoogenoemde] bezemboom ; de vezels die-
nen om touw mantels, schoenen, matten,
korven en vooral bezems te maken
- 207 Het schutblad van een Vruchtkolf van
zea Mais L.
- 207a Twee stukken van dezelfde stof, doch
aan den binnenkant met zeer dun papier
beplakt of met papierpap bestreken
wellicht om, zoo bewerkt voor om-

slagen of verpakkingen te dienen
Met het vorige No. opgegeven als boombast onder
208 Een bundel biezen gebezigd om
gemeene jalouzieën van te maken
Funori en Satsuma funori, d.i. Gloio-
peltis tenax en Gl. Coliformis, afzonder-
lijk of gemengd (de Japanner onder-
scheidt ze niet) In kokend water op-
gelost leveren deze algen eene gom, die
de vrouwen in het haar gebruiken, of
die men bij witkalk voegt ; zij dient
ook om bij het weven van hennep linn [linnen]
den draad te smeren en wordt in de
papierfabrikage aangewend, ook
in porcelein. Pluktijd Augustus en
September. Wordt gevonden van af
de provincie Hokkien (in China) langs
de Zuid, zuid oost en oostkusten
van Japan, en vooral op het eiland
Kin-Kwa-san. Zie Ba No. 18
Kanten (of beter : tokoroten) Gelidum
Corneum, dient in de papierfabrikage
en tot verschillende doeleinden Zie Ba No. 20

Bf

f. Boomwas, Kaarsen
reukwerk en eenige andere bereide
stoffen uit het plantenrijk
afkomstig

209 Een 40 of 50 tal halfronde schijven
boomwas, afkomstig van de bessen
van den wasboom Rhus succedanea

- Linn. (zie No. 127 Be) waaruit men kaarsen maakt. dit was is veel minder blank dan het ibota was (zie 15 Aa[] en zeer broos
- 209a Een flesch met opschrift 蠟ロウ rou was wellicht gezuiverde boomwas inhoudende Een aantal kaarsen van boomwas ; Jap. [Japansche] naam 蠟ラウ 燭ソク rau soku in onderscheidene kleuren De kaarsen zijn hol en de pitten worden gedraaid uit biezenmerg (Juneus effusus) De encyclopedie Kasira Gaki dl 8. bl 2. v. vermeldt omtrent de bereiding het volgende: “De was wordt met olie vermengd, en dan gekneed ; men doet (het mengsel) in een bamboezen buis, en als het hard is, gebruikt men het als een lamp. Er zijn zilverkaarsen en vermillioen-“ Hieronder beschreven, als :
- 210 Een dikke waskaars, geel van kleur en drie dunnere ditto, welke laatste uit twee lagen van gelijke kleur bestaan, zie kaarsen fabrikage
- 211 Vijf dikke en drie dunnere waskaarsen, fraai beschilderd, in twee lagen om de pit gegoten ; zijnde de binnenlaag gewone gele boomwas en de buitenste fijner, lichter van kleur en glanzing waarschijnlijk ibotawas zie Ce nos. 55 en 55bis. Op een dezer kaarsen is geschilderd het zinnebeeld van den vrede nl. [namelijk] de haan op de trom
- 212 Vier dunne waskaarsen in den vorm van bamboezen schrijfpenseelen, waarvan twee gedeeltelijk, en twee geheel bedekt zijn met een

donkerbruine glanzige stof (beide laatste met opschrift 皆川堂製 Kai sen tau sei
hierbij behoort eene etikette in 't chineesch
waarop voorkomende de woorden penseelvormige kaarsen.

Bf

- 213 Een flesch met bijschrift ウスモミ
チ usumomitsi ; in den inventaris ge-
bracht onder de rubriek boomwas, doch
waarschijnlijk ten onrechte. De inhoud
heeft eenige overeenkomst met de stof
onder het hier volgende No. gecatalo-
giseerd
- 214 Een pakje met opschrift 松金油 (siyau
kin abura, of matsukane abura, opgege-
ven bij den inventaris als pomade be-
reid uit olie, die geperst wordt uit
het zaad van Camellia
- 215 Twee bosjes zwarte wierook staafjes of
wierookdraden. Jap. [Japansch]: sen kau, 絹
香 met daarbij gevoegde aanteeke-
ning : 雲臺香 d.i. offerwierook
uit de provincie Yün nan (雲南).
- 216 Een papierenzak met 4 bosjes zwarte
wierook staafjes, ieder van 25 stuks
iets dunner dan de vorige met opschrift
長寿煖閣名香 d.i. oude voor
den altaardienst bestemde (?) beroem-
de wierook, met een etikette, aanvan-
gende met den naam der provincie
Fuh Kiën (福建)
- 217 Vier losse pakjes, ieder van 25 stuks,

1,2,3,4 geheel gelijk aan de vorige, en omwonden met papier, op de wijze zoo als in de geillustreerde Jap. [Japansche] encyclopediën staat aangegeven

218 Een papieren zak met bruine wierook staafjes, opschrift 長寿官香
d.i. oude beste wierook, een etikette aanvangende

Bf

met den naam der provincie Fuh-Kiën en een derde etikette van den handelaar Nakamura in de oostelijke havenstraat, te Nagasaki, vergezeld van een handelsmerk, voorstellende een grijsaard, gezeten op een ree, die de attributen van Ziyurau [Jurojin] en Fuku-roku Ziyu [Fukurokuju] (Mythologie) in zich vereenigt
In dit een en ander ligt de bevestiging van hetgeen de encyclopedie Kasira Gaki in voce vermeldt : (dit wierook) wordt “uit Nankin d.i. zuidelijk china aangevoerd.”

218a Een papieren zak met dezelfde etikette uit Nagasaki, en eene andere waar op geschreven staat 精妙香 bewonderenswaardige wierook

218b Een idem met dezelfde etikette uit Nagasaki, doch met een oud hollandsch schip als handelsmerk, en een opschrift waarin voorkomen de woorden 安息香
d.i. het zij storax van Liquidam bar. Orientalis, hetzij benzoin, dat volgens Wells Williams bij den eeredienst geofferd wordt

- 219 Twee pakjes bruine wierook staafjes met de etikette van den handelaar 葵 ts'ai he 夏門 Amoi in china. Op een van beiden komt nog voor de naam der provincie Fuh Kiën
- 220 Een langwerpige houten doosje met dezelfde etikette, doch gevuld met zwarte wierook staafjes, en vergezeld van eene in 't chineesch gestelde reclame
- Bf
- 221 Twee pakjes met vierkante donker grijze en dikkere wierook staafjes, ieder van 16 stuks
- 222 Een dikke als spiraal opgewonden wierook draad, donkergrijs van kleur, met een schijfje voorzien van een gat in het midden ; waarschijnlijk dienende om op een pin gestoken eenigzins naar beneden uitgetrokken, gaande weg in een kring af te branden
- 222a Een daar aan gelijke spiraal draad van wierook, doch lichtbruin van kleur
- 223 Twee doosjes, het eene ledig, het andere gevuld met dunne koekjes van wierook
- 224 Een vierkant steenen bakje op drie voetjes, gevuld met vijftien cilindertjes ; bij den inventaris opgegeven als kolen voor kunst vuurwerk
- 225 Drie houten doosjes met in 't chineesch gestelde etiketten. Aan eene zijde van een der doosjes staat 齒ハ 磨ミガキ va mi-gaki [hamigaki], d.i. tandpoeder en aan de andere

- zijde イセスナ Ise-suna d.i. Zand (poeder)
 uit de prov. [provincie] Ise en verder eenige Koyo
 transcriptiën in Katakana, die bij
 ‘t ontbreken van chineesche karakters
 onvertaald moeten blijven
- 226 Vier kleinere doosjes eveneens gevuld
 met tandpoeder
- 227 Twee zakjes met opschrift 相ソウ 傳テン
 壽ス 香カウ。 Verder eenige moeilijk
 leesbare karakters, waartusschen het woord
 ハミガキ va migaki [hamigaki], tandpoeder,
 te onderscheiden is
- 228 Een zakje met opschrift 喜名萬壽
 香 en ter zijde de woorden va migaki [hamigaki]
 (Zie vorig No.)
- 229 Twee zakjes met opschrift 大明香莫○砂
 De vijf zakjes tesamen geïnventariseerd onder

C Uit het dierenrijk

a. voedsel

- 1 Een flesch met lekhonig

b. Geneesmiddelen

Droogereien

- 2 Een flesch met opschrift 牛ギウ 肉ニク giu niku, d.i. rundvleesch
- 3 Een idem met stukken hertshoornen zie No. 32
- 4 Een idem ; opschrift 鹿ロク 胎タイ 子シ roku tai si, d.i. herten
 foetus Pharm. No. 263
- 5 Een idem; opschrift 狷イ 皮ヒ i vi, d.i.
 egelheid ; Jap. Pharm . No. 331
- 6 Een idem; opschrift 反ハン 鼻ビ van bi, d.i. adder

- 7 Een flesch met opschrift 蛇ジャ 退タイ 皮ヒ
ziya tai vi d.i. afgeworpen slangenhuid
(bij vervelling) Jap. Pharm. No.276
- 8 Een idem; opschrift van binnen アカ
ガマ akagama d.i. roode kikker
Rana temporaria Jap. Pharm. No. 319
- 9 Een idem, opschrift 土ト 鼈ヘツ 甲カウ
to betsu' kau d.i. schaal van den land-
schildpad Jap. pharm. No. 268
- 10 Een idem ; opschrift 亀キ 板ハン ki van
d.i. buikschild van den schildpad. Jap.
Pharm. No. 267
- 11 Een idem; opschrift 山サン 生シャウ 魚ギヨ
san siyau giyo d.i. hagedis. Jap. Pharm. 328
- 12 Een idem ; opschrift 桑サウ 寄キ 生セイ
sau ki sei d.i. moerbeziën parasiet. Jap.
Pharm. No. 110
- Cb
- 13 Een flesch ; opschrift ○ (虻) ボウ 虫チュウ
bou tsiyuu d.i. brems (Tabanus bimacu-
latus) Jap. Pharm. No. 314
- 14 Een idem ; opschrift ○ジャ 虫 ziya
tsiu, een soort van cicaden (Medhurst)
- 15 Een idem ; opschrift センダイ sendai
d.i. afgeworpen huidjes van cicaden
(semi no tai) Kaempfer pag. 94 Jap.
Encyclopedie Kasira Gaki voce "utsu
semi"
- 16 Een idem ; opschrift サウヒヤウセウ
sau viyau seu, nesten van den kama-
kiri of mantis religiosa Jap. Pharm 350
- 17 Een idem ; opschrift ヒヤウケイサン
viyau keu san, d.i. zijde wormen Jap.

- Pharm. No. 315
- 18 Een idem met opschrift 馬バ 明メイ 退タイ
ba mei tai d.i. zijde wormen-cocons
(met de larven) Alhab. lijst voce Kavi
ko no kinu
- 19 Een idem ; opschrift 晩バン 蚕サン 蛾ガ
ban san ga d.i. vlinders van den zijdeworm
Jap. Pharm, No. 316 Alhab. lijst voce
kavi kono teou
- 20 Een idem ; opschrift 露ロ 蜂ホー 房バウ
ro voo bau d.i. (stukken van) nesten van
hommelbijen. Jap. Pharm. No. 322 Alhab.
lijst voce kuma batsi
- 21 Een idem ; opschrift 水スイ 蛭テツ sui tetsu
d.i bloedzuigers Jap. Pharm. No. 313
- 22 Een idem ; opschrift 蟹ガニ ノ 王タマ gani
no tama, d.i. landkrabeieren
- 23 Een idem ; opschrift ウワ lees ウソツコ
ツ uzoku kotsu d.i. beenderen van
den inktvisch. Jap. Pharm. No. 311
- 24 Een idem, opschrift 牡ボ ○ (虫・屋) カイ bo kai
d.i. oester schelpen Jap. Pharm. No. 307 zie Ce 39
- 25 Een idem ; met bijschrift : schulp
- Cb
- su kai Jap. Pharm. No. 341 (良君子)
- 26 Een idem ; opschrift 貝バイ 子シ d.i.
katjes schelpen Jap. Pharm. No. 309
- 27 Een idem ; met bijschrift : yabeta higo?
狼ロー 毛モー 糞フン roo moo vun , dit is
afgang van wolf (drek en haren van wolven[])
- 28 Een idem ; opschrift 五ゴ 靈レイ 脂シ
go rei si d.i. drek van den vogel

- chan-chao (Tatarinov) Jap. Pharm. No. 291
- 29 Een idem met bijschrift ヤミヤウシヤ
ya miyau siya (夜明砂 kavu
mori no vun, Jap. Pharm. No. 987 d.i.
vleermuizen drek ; en crementa vesper-
tilionum Tatarinov. Komt echter
den Heer J. Boscha [Bosscha] als van plantaar-
digen oorsprong voor

Bereide medicamenten

- 30 Een flesch ; opschrift 土と 龍リウ to riu
d.i. mollen (= kool []) Jap. Pharm. No 332
- 31 Een idem ; opschrift 乱ラン 髪ハツ 霜サウ
ran vatsu sau d.i. kool van uit-
gevallen menschelijk hoofdhaar
Jap. Pharm No. 969 Alfab. lijst
voce kusi kedzu ri kami (人)
- 32 Een idem ; opschrift 鹿ロク 角カク 霜ソウ
roku kaku sou d.i. gebrande herts-
hoornen. Jap. pharm. No. 262 zie No. 3
- 33 Een idem ; opschrift テシ (lees シ) セキ
ten seki d.i. verkoolde menschelijke
schedels. Jap. Pharm. No. 970 Alfab.
lijst, voce : siyare kobu (人)

C. Grondstoffen voor Ververijen

Lakwerk

- 34 Een porceleinen kopje met opschrift シ
ヤウエンジ siyau yen zi (上燕 of 臙
脂) en drie vel watten roodgeverfd, met
hetzelfde opschrift, waarbij is gevoegd
トウジン tou zin 孫云衛. Opge-

geven bij den inventaris als Cochenille
Schelpen en hoorns om lakwerk mee
in te leggen ; als :

- 35 Een hoorn met bijschrift Turbo mar-
moratus Lam., in Japania merid'onali-
ae in Insulis Liukiu
- 36 Een dito met bijschrift : Turbo pethola-
tus Lam., rarius adhibetur
- 37 Twee hoorns met opschrift : Jokoo-kai en
met bijschrift : Halyotis tubifera L.
(awabi) Het weekdier wordt versch en in
gedroogde staat gegeten
- 38 Twee halve schelpen
- 39 Drie halve oester schelpen, zie ook geneesmidd. [geneesmiddelen]
- 40 Een fleschje met een parel

c. Haar, bontwerk, huiden

- 41 Een flesch inhoudende : een haarvlecht met bijschrift
鬘髮 d.i. pruik (kadzura) zie Kas. Gaki [Kashiragaki] 112v [f.]
en een haarvlecht eener Japansche vrouw. uit
Japan ontvangen Febr. [Februari] 1862
- 42 Twee helften van een bezoar steen (chin. 牛
黄) d.i. de haarbol, die soms in de maag
der zoogdieren voorkomt
- 43 Een stuk beerenbont
- 44 Een stuk marterbont
- 45 Een bos vogelvederen
- 46 Een haaienvel met bijschrift : haayhuit. Jap. [Japansche]
naam : same kawa wordt gebruikt voor
sabelscheeden, koffertjes enz [en zo voorts] verzameling Textor
- 47 Twee walvischbaarden (Jap. [Japansche] naam kuzira
no vige

Cd

48 Een fleschje met opschrift キンピラノリ
kin pira nori ; wellicht fijngestampte (nori)
haai vinnen (kin vire) zie Nippon Handel, pag 51

C. Zijde, lijm, was, reuk-werk

- 49 Een fleschje met zijden watten (Jap. [Japansche] naam wata (fijne
kleedingstukken worden er mede gevoerd [])
- 50 Een idem met afgehaspelde witte zijde
- 51 Een flesch met afgehaspelde bruine zijde
- 52 Een idem met opschrift 天蚕糸 テグス
tekusu テクスノマユ tekusu no mayu d.i.
spinsel van de tekusu (Cynthia ?) die op Rhus vernix
leeft. Uit het Corpus sericeum dezer rups worden deze
draden vervaarvaardigd [sic, i.e. vervaardigd], die als hengelsnoeren
zeer gezocht zijn
- 53 Een flesch met strooken lijm, wordt bij het maken van
chineesche inkt gebezigd. Zie Be No. 144
- 53a Een idem, met opschrift 黄ワウ 明メイ 膠キヤウ
wau mei kiyau d.i. gele heldere lijm
スキニカハ suki nikava, d.i. doorschijnende lijm van binnen staat
サラシニカハ。ニツポン sarasi nikawa ; nippon
d.i. heldere (gebleekte) lijm : Japan
- 54 Een idem met bijenwas
- 54bis Een idem met opschrift 蜜蠟 ミツロウ
mitsu rou d.i. honig was
- 55 Twee idem met was van de Ibota musci, een insect dat
op de Ligustrum ibota leeft . De takken van dien heester
zijn soms dermate met dit was bedekt dat ze er
uitzien als waren ze besneeuwd Een zoodanig takje bevindt
zich in de flesch Men vormt er mee de buitenste
laag van boomwas kaarsen zie No. 209 Bf

- 56 Een idem met opschrift 鯨糞。ゲイ
フン gei vun, d.i. walvischdrek, nl. [namelijk]
Ambergrijs gezien
De Directie vh [van het] R. [Rijksch] Ethnographisch Museum te Leiden
[was getekend] C. Leemans

III. Ethnological specimens related to natural history

The investigated collection related to natural history in the National Museum of Ethnology can roughly be classified as;

- (1) Crude drugs,
- (2) Tea leaves,
- (3) Grains and beans,
- (4) Tools and others,
- (5) Copper and copper alloys.

Serrurier described crude drugs, tea leaves, grains and beans in his catalogue (Part IV). However, a fair amount of specimens are missing as we could not find them in the present collection of REM. Crude drug specimens consist of medical products and don't include raw materials which had been classified to plants and therefore, they are stored in the National Herbarium Leiden. In this report we excluded those raw materials.

Table 1 shows the list of specimen in the categories from (1) to (4). The list consists of registration numbers of "Serie 1" and "Serrurier IV", the name of the specimen on the label (Japanese), descriptions in Japanese and English, the description in "Serie 1" and the present registration number.

Several copper rod specimens are stored both in Naturalis and the National Museum of Ethnology. All the copper rods have a red-colored surface which was specially colored in Japan for the purpose of exportation. Bürger described the coloring technique in his manuscript as:

Das ganze Geheimnis der schönen roten Farbe des japanischen Kupfers liegt in dieser Verfahrungsweise aufgeschlossen: wobei jedoch die Hauptsache ist, daß das Wasser, worin die Form sich befindet, siedend heiß sein muß, und man die frisch gegossenen Kupferstäbe sogleich herausnehme, um dieselbe einen Augenblick der erhöhten Temperatur des siedenden Wasserdampfes auszusetzen, und sie alsdann in einem Gefäße mit minder heißen Wasser